

Brain International School

Vikas Puri, New Delhi

अभ्यास पत्र 1

विषय : संस्कृत

कक्षा नव

अप्रैल ,2025

प्रश्न 1 अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत ।

अयं संसारे सत्ये प्रतिष्ठितः । यतः यथा चिन्तनं भवति तथा तस्य कथनम् आचरणं च सत्यम् इति भवति । तस्मात् विपरीतं तत् असत्यं भवति । सत्यं नरस्य सामान्या प्रवृत्तिः । असत्यं तु असामान्या निन्द्या च प्रवृत्तिः । अस्य तु प्रमाणं बालाः सत्त्वगुणप्रधानाः मुग्धमुग्धाः ग्रामीणाः पर्वतीयश्च जनाः । बालः यद् यथा चिन्तयति पश्यति करोति च तत् तथैव अपृष्टौ वा अन्यं प्रति कथयति । न तत्र असत्यं वदति ।

I एकपदेन उत्तरत

i) सत्यं कस्य सामान्या प्रवृत्तिः ☐

ii) अयं संसारः कस्मिन् प्रतिष्ठितः ☐

II पूर्णवाक्येन उत्तरत ।

i) सत्यं किं भवति ☐

ii) बालः अन्यं प्रति किं कथयति ☐

III भाषिक कार्यम् ।

i) अस्मिन् अनुच्छेदे 'अनृतम्' इति पदस्य अत्र किं पर्यायपदम् ☐

ii) 'कथयति' इति क्रियायाः कर्तृपदं अत्र अनुच्छेदे किम् ☐

iii) 'प्रशंस्याः' इति पदस्य किम् विलोमपदम् अत्र प्रयुक्तम् ☐

IV अस्य अनुच्छेदस्य कृते समुचितं शीर्षकं लिखत ।

प्रश्न 2 रमेशस्य अनुजः अतुलः अम्बालानगरे छात्रावासे निवसति । रमेशेन समयस्य सदुपयोगाय अतुलाय लिखितम् इदं पत्रं मञ्जूषायां दत्तैः पदैः पूरयित्वा उत्तरपुस्तिकायां लिखत ।

1 _____
दिनांकः _____

प्रिय अतुलः

2 _____ ☐

अत्र कुशलं तत्र 3 _____ । अतुलः ☐ मानवजीवनस्य प्रतिपलं 4 _____ अस्ति । विश्वे प्रकृतेः सम्पूर्णानि कार्याणि नियमितसमये 5 _____ । उचितसमये यदि वृष्टिः न भवेत् तदा सर्व क्षेत्रं शुष्येत् । तथैव बाल्यकाले यदि छात्रः न पठति तदा असौ समस्तजीवने 6 _____ करोति । समयः तस्य एव जनस्य कार्येषु सहभागितां करोति यः 7 _____ सदुपयोगं करोति । गत काले शोकः 8 _____ । समयः कदापि कस्यचिदपि 9 _____ न करोति । अतः सदा समयस्य सदुपयोगः करणीयः ।

भवतः 10 _____

रमेशः

निरर्थकः अग्रजः शुभाशीषः दिल्लीनगरतः महत्त्वपूर्णम् समयस्य पश्चात्तापम् भवन्ति प्रतीक्षाम् अस्तु

प्रश्न 3 अधः प्रदत्तचित्रस्य वर्णनं मञ्जूषायाः सहायतया पञ्चसु वाक्येषु संस्कृतेन कुर्वत ।

पर्वताः सूर्योदयः गृहे जले प्रसूतौ वृक्षौ पुष्पाणि तारतः बितावरणं रविकिरणाः

प्रश्न 4 मञ्जूषायाः सहायतया 'अस्माकं विद्यालयः' इति विषयम् अधिकृत्य संस्कृते पञ्च वाक्यानि रचयत ।

छात्राः विशालभवनं योग्यम् विद्याक्षेत्रे परिश्रमेण पठन्ति प्रयोगशाला पुस्तकालयः उद्यानम् पाठयन्ति प्रातः
अष्टवादने संस्कृतम् प्रधानाचार्यः उत्सवः अपि च

प्रश्न 5 अधोलिखित संवादं मञ्जूषायां प्रदत्तपदानां सहायतया पूरयत ।

आगन्तुकः बालकः किं तव जनकः 1 _____ अस्ति

बालकः मान्य जनकः औषधाय 2 _____ गतः ।

आगन्तुकः अहं तव 3 _____ मित्रं जगदीशचन्द्रः ।

बालकः समस्ते उपविशतु 4 _____ ।

आगन्तुकः तव 5 _____ किम्

बालकः 6 _____ नाम पीयूषः ।

आगन्तुकः त्वं कस्यां 7 _____ पठसि

बालकः अहम् 8 _____ पठामि ।

आगन्तुकः स्वजनकाय एतत् 9 _____ यच्छ । अधुना अहम् गच्छामि ।

बालकः अहम् 10 _____ निवेदयिष्यामि

भवान् पुस्तकम् जनकस्य नाम कक्षायाम् आपणम् गृहे जनकाय सप्तमी कक्षायाम् अम